

Міністерство освіти і науки України
Сумський державний університет

Рішення вченої ради Сумського державного університету з питання:
«Стан наукової діяльності університету та заходи щодо її подальшого розвитку»

Розглянувши питання «Стан наукової діяльності університету та заходи щодо її подальшого розвитку» вчена рада зазначає, що протягом 2024 року, не зважаючи на воєнний стан у країні, продовжено розвиток університету як науково-навчально-виробничого комплексу та становлення СумДУ як університету дослідницького типу, а також забезпечувалося зростання обсягів, підвищення якості й ефективності результатів та показників наукової діяльності.

Серед отриманих у 2025 році наукових результатів вчена рада відмічає наступні:

- Нова технологія отримання трубчатих нервових провідників (кондуїтів) модифікованих наночастинками оксиду цинку, фулерену C60 та поліаніліну для лікування ушкоджених периферичних нервів. Доведена їх біоактивність, відсутність токсичності та позитивний вплив на заживлення нерву (науковий керівник Суходуб Л.Ф.);

- Новий перев'язувальний матеріал на основі полімеру полілактидної кислоти, волокон хітозану та наночастинок міді для потреб хірургії та польової медицини (науковий керівник Москаленко Р.А.);

- Вперше синтезований комплекс для цільової доставки МХеpe до пухлинних клітин, що є революційним підходом для лікування раку (науковий керівник Погорелов М.В.);

- Дані фундаментальних досліджень щодо генотоксичності МХеpe та доведена їх здатність до проникнення в клітину з наступним руйнуванням хромосомної ДНК в електричному полі, що відкриває нові можливості в лікуванні злоякісних пухлин (науковий керівник Кириленко С.Д.);

- Нова методологія опису, систематизації та міждисциплінарної інтерпретації даних щодо фізичного стану пам'ятників України та аналізу соціально-політичних наративів, які вони втілюють, що дозволило створити двомовний веб-сайт діджитальної архівації пам'ятників для відображення розвитку української ідентичності протягом століть (науковий керівник Таценко Н.В.);

- Вперше доведено використання росією науки як інструменту розповсюдження пропаганди. На основі аналізу складу редакційних рад російських журналів показано фальсифікацію науки з боку росіян, що спровокувало масовий вихід іноземних вчених (більше 100 осіб) з редколегій журналів афільованих з країною-агресором (науковий керівник Пластун О.Л.);

- Вперше розроблено моделі, критерії та методи оптимізації стійкості систем штучного інтелекту до збурюючих впливів таких як пошкодження ваг нейромереж, вхідних даних та змін задач і умов функціонування, що дозволило збільшити швидкість адаптації та нових умов функціонуванні інтелектуальних кібер-фізичних систем, зокрема БПЛА (науковий керівник Москаленко В.В.);

- Новий програмно-розрахунковий комплекс короткострокового прогнозування та планування обсягів генерації електроенергії сонячними електростанціями з використанням нейромереж, який дозволяє підвищити точність прогнозування обсягів генерації електроенергії та ефективність функціонування систем автоматизованого моніторингу технічного стану елементів сонячних електростанцій (науковий керівник Коплик І.В.);

- Інноваційної технології створення багатошарових структур на основі оксидних та напівпровідникових сполук за допомогою 2D та 3D друку, яка відкриває можливості для енергоефективного та екологічно чистого виробництва функціональні елементи гнучкої електроніки для створення сонячних батарей, сенсорів, детекторів газів (науковий керівник Опанасюк А.С.);

- На основі прикладних досліджень розроблено та виготовлено дослідну партію нових уніфікованих насосів Prime Pump напівзанурювального та багатоступеневого типу для перекачування нафтопродуктів, зокрема дизельного палива (науковий керівник Папченко А.А.);

- Дослідний зразок високообертового насосного агрегата ЗНА 8-63-150 для підприємств сфери водопостачання, який забезпечує високий показник енергоефективності (к.к.д.) – 79%, що вище аналогів (науковий керівник Ляпощенко О.О.).

Протягом року проводилась робота щодо розробки нової (затверджено 8 нормативних документів) та вдосконалення існуючої нормативної бази (затверджено 6 нормативних документів) з організації та стимулювання наукової діяльності, а саме:

- впровадження в університеті принципів відкритої науки
- унормування підходів до використання накладних витрат;

- унормовання питання щодо преміювання вчених за особливі досягнення у науковій роботі, публікаційну та винахідницьку активність;
 - удосконалення процедури доступу до наукового обладнання.
- Серед найбільш знакових подій за підсумками 2024 року є:
- на розвиток матеріально-технічної бази досліджень і розробок було спрямовано із джерел фінансування наукової діяльності 14,2 млн грн, що є найбільшим показником в історії університету;
 - для забезпечення енергетичної стійкості та незалежності ЦККНО «Матеріалознавства» МОН України надав університету грант обсягом 1,6 млн грн для модернізації внутрішньої мережі енергопостачання науково-виробничого корпусу Н шляхом встановлення резервного джерела живлення потужністю 30 кВт;
 - у 2024 році в СумДУ було створено Національний контактний пункт «МІСІІ ЄС», діяльність якого спрямована на проведення інформаційно-комунікаційних заходів, націлених на розширення участі українських учасників у Рамковій програмі Європейського Союзу;
 - СумДУ став одним із шести переможців конкурсного відбору проєктів, спрямованих на підтримку закладів вищої освіти для створення мережі стартап-шкіл;
 - «Журнал інженерних наук» увійшов до бази даних WoS і став першим з видань СумДУ, що одночасно індексується БД Scopus та WoS;
 - на забезпечення підвищення якості наукової діяльності та імплементації норм та принципів відкритої науки створено Центр забезпечення якості науки та репозитарій FAIR-даних СумДУ (<https://opendata.nas.gov.ua/dataverse/sumdu>) на базі Репозитарію даних DataverseUA;
 - університет включено до реєстру наукових установ, яким надається підтримка держави.

Фінансування наукових досліджень та розробок*

У 2024 році в університеті виконувались 784 наукових договорів на проведення наукових досліджень, створення науково-технічної продукції та надання послуг у сфері наукової і науково-технічної діяльності (2023р. – 745, 2022 р. – 742, 2021 р. – 950) на замовлення підприємств, установ та організацій різної форми власності, зокрема: 602 господарчих договорів на замовлення українських юридичних і фізичних осіб (2023 р. – 475; 2022 р. – 513; 2021 р. – 306); 95 міжнародних договорів (2023 р. – 108; 2022 р. – 174; 2021 р. – 232); 76 угод щодо виконання міжнародних грантів (2023 р. – 69; 2022 р. – 51; 2021 р. – 25); 16 державних грантів (2023 р. – 11; 2022 р. – 0; 2021 р. – 9).

У 2024 році в СумДУ виконувалось три міжнародні грантові проєкти на проведення наукових досліджень і розробок в межах програми Європейського Союзу Horizon Europe та два проєкти за програмою НАТО «Наука заради миру», що є одним з найкращих показників серед ЗВО України.

У звітному році в університеті реалізовувалися наукові проєкти за 16 державними грантами, з яких 8 від НФД України та 8 – від МОН України, що є найбільшою кількістю державних грантів в історії університету.

Обсяг фінансування господарчих договорів на створення науково-технічної продукції та надання послуг на замовлення українських юридичних і фізичних осіб у звітному році склав 45,9 млн.грн, що перевищує показник 2023 року (28,3 млн.грн) у 1,6 рази.

Обсяг фінансування наукових досліджень і розробок та надання наукових послуг за господарськими договорами, державними і міжнародними грантами (сумарний обсяг спецфонду) в СумДУ у 2024 році, порівняно з минулим роком, збільшився на 6,6% і склав 106,3 млн грн (2023 р. – 99,7 млн грн; 2022 р. – 67,5 млн грн; 2021 р. – 55,3 млн грн).

Обсяг залучення коштів до спеціального фонду на одного штатного наукового і науково-педагогічного працівника у 2024 році склав 166 тис. грн (2023 р. – 134 тис. грн/особа; 2022 р. – 86 тис. грн/особа; 2021 р. – 64 тис. грн/особа).

* Тут і далі більш повна інформація приведена у Звіті з наукової діяльності за 2024 рік за посиланням: https://sumdu.edu.ua/images/content/general/public-info/report/report-2024_science.pdf?ver=1

Більше одного млн.грн профінансованої госпдоговірної і грантової тематики у 2024 р. мали 24 підрозділи, зокрема 17 кафедр та 7 наукових підрозділів (2023 р. – 20 (15 кафедр та 5 наукових підрозділів); 2022 р. – 12 (10 кафедр та 2 наукових підрозділи); 2021 р. – 13 (10 кафедр та 3 наукові підрозділи)).

У 2024 році 34 кафедри мали приведений обсяг фінансування за спеціальним фондом на одного НПП (НП), що перевищує нормативний показник МОН України (≥ 20 тис.грн/ос.) (2023 р. – 31 кафедра; 2022 р. – 32 кафедри, 2021 р. – 22 кафедри).

У 2024 р. за загальним фондом в університеті виконувалося 43 НДР (2023 р. – 40; 2022 р. – 44; 2021 р. – 38). Обсяг їхнього фінансування склав 35,733 млн.грн, що на 36% перевищило показник 2023 р. (2023 р. – 26,225 млн.грн; 2022 р. – 21,862 млн.грн; 2021 р. – 18,757 млн.грн). Це забезпечило університету черговий раз поспіль четвертий показник серед ЗВО і НУ, що підпорядковані МОН України. Плановий обсяг фінансування дерджбюджетних НДР у 2025 році становить 37,336 млн.грн.

У звітному році продовжено системну роботу щодо підготовки і подання проєктів до МОН України на фінансування держбюджетними НДР на 2025 рік. До участі в другому етапі основного конкурсу до МОН направлено 21 проєкт (2023 р. – 27; 2022 р. – 19; 2021 р. – 16). Переможцями конкурсу стали п'ять проєктів із сумарним річним обсягом фінансування 5 млн.грн. За кількістю проєктів-переможців СумДУ посідає 8–9 позицію серед всіх учасників конкурсу.

Сумарний показник фінансування наукової діяльності у СумДУ за 2024 рік, порівняно з попереднім роком, зріс на 21 % і складає 154,6 млн.грн (2023 р. – 127,4 млн.грн; 2022 р. – 90,7 млн.грн; 2021 р. – 79,3 млн.грн), що вкотре є найбільшим за роки існування університету.

Обсяг базового фінансування наукової діяльності за напрямками, які за результатами державної атестації увійшли до кваліфікаційної групи А, у 2024 році склав 12,648 млн.грн, що у 8,5 разів більше, ніж у попередньому (2023 р. – 1,467 млн.грн; 2022 р. – 1,403 млн.грн; 2021 р. – 5,261 млн.грн), з яких 5,427 млн.грн спрямовано на розвиток матеріально-технічної бази досліджень і розробок. У 2025 році плановий обсяг базового фінансування становить 14,961 млн.грн, що є другим показником серед всіх ЗВО України.

Показник співвідношення «спеціальний/загальний фонд» у 2024 році складає – 2,2 (2023 р. – 3,6; 2022 р. – 2,9; 2021 р. – 2,3).

Наукова тематика з виділеним фінансуванням виконувалась на 48-и кафедрах з 53 (2023 р. – 46; 2022 р. – 51; 2021 р. – 52), що становить 90 % від їх загальної кількості, та в одній цикловій комісії Класичного фахового коледжу СумДУ.

Кількість штатних працівників, які за основною посадою працюють над виконанням наукових господарських договорів (контрактів), грантів і держбюджетних НДР у звітному році зросла на 27% до 130 осіб (2023 р. – 102; 2022 р. – 108; 2021 р. – 105).

Кількість штатних наукових працівників у наукових лабораторіях, центрах, НДІ (без працівників НДЧ, ЦНТЕІ, ЦЗЯН) у 2024 р. становить 63 особи, що перевищує на 66% показник попереднього року (2023 р. – 38; 2022 р. – 35; 2020 р. – 27).

Кількість штатних науково-педагогічних працівників, які виконують наукову роботу з оплатою праці, склала 233 з 626 штатних НПП (2023 р. – 237 з 687; 2022 р. – 258 з 736; 2021 р. – 237 з 815). Рівень формалізованого залучення НПП до виконання НДР вище університетського показника 37% мають 4 інститутів і факультетів, що більше ніж у попередньому році.

Загальна чисельність виконавців наукових робіт з оплатою праці у 2024 році, порівняно з попереднім, зросла на 9 % та становить 701 особу (2023 р. – 643; 2022 р. – 611; 2021 р. – 717).

Публікаційна активність та розвиток наукових видань СумДУ*

За 2024 року було опубліковано 522 наукових праць у виданнях, що індексуються базою даних Scopus (2023 р. – 627; 2022 р. – 563; 2021 р. – 636) та 349 – у виданнях, що індексуються базою даних Web of Science Core Collection (WoS) (2023 р. – 348; 2022 р. – 379; 2021 р. – 354).

У 2024 році на 5,6% зменшилась загальна кількість публікації у виданнях, що індексуються БД Scopus або WoS порівняно з аналогічним періодами 2023 та 2022 років (2024 р. – 638, 2023 р. – 675, 2022 р. – 673, 2021 р. – 611). Також спостерігається зменшення на 5,2% кількості публікації, які одночасно індексуються зазначеними базами порівняно з 2023 роком та на 3,5% більше – порівняно з 2022 роком (2024 р. – 239, 2023 р. – 250, 2022 р. – 231, 2021 р. – 215).

СумДУ отримав подяку МОН України за один з найвищих показників публікаційної активності у

міжнародних наукових виданнях, що індексуються БД Scopus та/або WoS та відносяться до кварталів Q1 та Q2. Проте кількість таких публікацій у порівнянні з 2023 роком зменшилось на 5,8%, але більше на 22% – порівняно з 2022 роком (2024 р. – 244, 2023 р. – 259, 2022 р. – 200, 2021 р. – 157).

Протягом 2024 року спостерігалася позитивна динаміка зростання кількості наукових і науково-педагогічних працівників, які мають 5 і більше публікацій у періодичних виданнях, що індексуються БД Scopus та/або WoS. За цим показником СумДУ у 2024 році входить в ТОП 10 університетів України.

Загальна кількість цитувань публікацій вчених СумДУ міжнародною науковою спільнотою за 2024 рік зросла на 26% як у виданнях, що індексуються БД Scopus, так і в виданнях, що індексуються БД WoS.

За 2024 рік індекс Гірша університету зріс на 12 позицій (з 67 до 79) згідно бази даних Scopus та на 7 позицій (з 62 до 69) – згідно бази даних WoS.

У 2024 році університетом було проведено дві міжнародні наукові конференції, матеріали або рекомендовані доповіді яких опубліковані у виданнях, що індексуються БД Scopus та/або WoS, а саме:

- 14 Міжнародна конференція «Наноматеріали: застосування та властивості» (2024 IEEE 14th International Conference «Nanomaterials: Applications & Properties») – взяли участь близько 350 учасників, місце проведення – м. Рига (Латвія).

- 7 Міжнародна конференція «Конструювання, моделювання, виробництво: обмін інноваціями» (7th International Conference on Design, Simulation, Manufacturing: The Innovation Exchange (DSMIE 2024) взяли участь близько 320 учасників, місце проведення – м. Пльзень, Чеська Республіка.

Наукова робота молодих вчених та студентів **

У 2024 році в СумДУ колективами молодих вчених виконувалось 19 НДР (2023 р. – 18; 2022 р. – 18, 2021 р. – 15), які фінансувалися за рахунок загального фонду державного бюджету МОН України.

На молодіжний конкурс було направлено 9 проєктів, 6 з яких стали переможцями. Сумарний річний обсяг фінансування – 6,4 млн грн. Ефективність участі СумДУ в конкурсі проєктів молодих вчених у 2024 році склала 67%. Університет за кількістю проєктів-переможців конкурсу ділить з Львівською політехнікою перший показник серед усіх ЗВО України.

Тринадцять молодих вчених із СумДУ стали стипендіатами Кабінету Міністрів України для молодих вчених, що є другим показником серед ЗВО України.

Кількість аспірантів-виконавців НДР у 2024 р., порівняно з 2023 р., зросла на 21% та склала 103 особи (2023 р. – 84; 2022 р. – 70; 2021 р. – 95), з яких: 75 осіб виконували держбюджетні НДР; 13 – роботи за рахунок базового фінансування; 15 – господарчі договори або гранти.

До виконання НДР з оплатою праці у 2024 році залучено 149 студентів (2022 р. – 141; 2022 р. – 118; 2021 р. – 147), з яких: 109 осіб виконували держбюджетні НДР; 19 – роботи за рахунок базового фінансування; 21 – господарчі договори або гранти.

Незважаючи на досягнуті високі показники, Вчена рада констатує, що, крім вищезазначеного (підкреслено) існує низка проблемних питань у розвитку наукової діяльності, зокрема:

- відчувається і посилюється дефіцит ідей для науково-технічних (експериментальних) розробок за технічним, природничим і медичним спрямуванням для підготовки відповідних пропозицій підприємствам та запитів на фінансування;

- поглиблення проблем у розрізі підготовки запитів на фінансування, у т.ч. через обмежену кількість учених з відповідним здобутком, особливо серед молодих науковців, що показали проведені конкурси НДР, які зокрема фінансуються з державного бюджету;

- у 2024 році в університеті спостерігається негативна тенденція до зменшення кількості міжнародних контрактів (2024 р. – 95; 2023 р. – 108; 2022 р. – 174; 2021 р. – 232) та обсягів їх фінансування (2024 р. – 1,991 млн.грн; 2023 р. – 1,615 млн.грн; 2022 р. – 27,613 млн.грн; 2021 р. – 7,627 млн.грн);

** Більш повна інформація приведена у Звіті за напрямками діяльності Наукового товариства студентів (слухачів), аспірантів, докторантів і молодих вчених за 2024 рік за посиланням:

https://nts.sumdu.edu.ua/wp-content/uploads/2025/02/NTSA_Report_2024.pdf

– потребує системної організаційної роботи з кафедрами у яких у 2024 р. була відсутня наукова тематика з виділеним фінансуванням, передусім МА і МО, ФЮКП, фізичного виховання і спорту; стоматології; ЕМД та МК, акушерства та гінекології, та кафедрами, які мають низькі показники фінансування наукової діяльності, щодо її започаткування або розвитку;

– потребують системної організації роботи щодо запровадження наукової діяльності у фахових коледжах, зокрема по виконанню НДР із виділеним фінансуванням;

– для проведення досліджень та виконання прикладних розробок потрібно продовжити роботу з оновлення існуючої матеріально-технічної бази, що, своєю чергою, вимагає пошуку грантових джерел фінансування, зокрема для оснащення центрів колективного користування науковим обладнанням;

– назріло питання про створення центрів колективного користування науковим обладнанням за науковими напрямками «Суспільний» та «Інженерно-технологічний»;

– потребує вирішення питання поставлення на бухгалтерський облік об'єктів інтелектуальної власності;

– незважаючи на те, що всі дослідження і розробки, які виконуються в університеті відносяться до Цілей сталого розвитку ООН лише половина публікацій у виданнях, що індексуються БД Scopus, відповідає хоча б одній із ЦСР;

– не за всіма науковими, розвинутими в університеті, видаються наукові журнали, які індексуються БД WoS або Scopus, та проводяться наукові конференції з індексуванням матеріалів зазначеними базами даних для популяризації університету та розширення міжнародних контактів;

– спостерігається низький рівень розуміння та використання вченими практик відкритої науки під час здійснення досліджень, особливо в частині відкритого доступу до даних досліджень;

– залишається низьким рівень залучення аспірантів денної форми навчання (13% від загальної їх кількості) до виконання науково-дослідних робіт із виділеним фінансуванням;

– незважаючи на зростання обсягів фінансування НДР, до їх виконання з оплатою праці залучається лише 3 % від загальної кількості студентів денної форми навчання.

– у 2024 році рівень залучення до наукової діяльності студентів в університеті залишається низьким; загальна кількість студентів, які займалися науковою діяльністю, становить 455 осіб (найбільшу частку серед них займають студенти з «початковим» рівнем активності – 236 осіб (51,9%) та «нижче середнього» – 186 осіб (40,9%), водночас, у 2024 році відсутні студенти з високим рівнем активності, що свідчить про відсутність значних наукових ініціатив серед студентської спільноти;

– лише на 16 кафедрах узагальнений показник залучення студентів до наукової діяльності був вище середнього значення по університету; на 27 кафедрах цей показник взагалі має нульове значення або наближається до нуля;

– потребує упорядкування питання функціонування молодіжних творчих об'єднань;

– не зважаючи на досягнуті у 2024 р. показники загальний рівень участі студентів університету у конкурсах наукових робіт залишається недостатнім.

Із 30 пунктів рішення вченої ради СумДУ від 14 березня 2024 р з питання «Стан наукової діяльності університету та заходи щодо її подальшого розвитку», виконано 19, частково виконано – 9, не виконано – 2, що пов'язано як з об'єктивними, так і суб'єктивними причинами.

Вчена рада постановляє:

І. Ректорату, директорам інститутів, деканам факультетів, завідувачам кафедр, керівникам структурних наукових підрозділів продовжити пошук шляхів щодо підвищення рівня науково-дослідної роботи, форм і методів її реалізації, збільшення обсягів господарчих договорів, державних і міжнародних грантів, підвищення рівня публікаційної активності у виданнях із високими коефіцієнтами впливовості, залучення до наукової роботи з оплатою праці аспірантів і студентів.

II. Затвердити нижченаведені заходи, спрямовані на подальший розвиток наукової діяльності в СумДУ:

№ з/п	Заходи	Відповідальні, термін виконання
Заходи щодо загальних питань організації наукової діяльності та вдосконалення нормативної бази		
1	Розвивати та підтримувати існуючі наукові школи, зокрема за рахунок створення умов для проведення досліджень молодими вченими – представниками шкіл. Започаткувати нові напрями досліджень і розробок, зокрема тих, що є міждисциплінарними, передусім STEM, у т.ч. поєднанні з іншими напрямками, та актуальними з огляду на світові тенденції розвитку науки й технологій, які відповідають Цілям сталого розвитку ООН.	Проректор з НР Чорноус А. директори інститутів, декани факультетів, завідувачі кафедр <i>Термін: постійно</i>
2	Забезпечити проходження університетом державної атестації ЗВО у частині провадження ними наукової (науково-технічної) діяльності за найвищим рівнем за шести науковими напрямками.	Проректор з НР Чорноус А. <i>Термін: 1–2 квартали 2025 року</i>
3	Проводити постійну роботу щодо вдосконалення діючої внутрішньоуніверситетської нормативної бази стимулювання наукової діяльності та розробити (у т.ч. шляхом розроблення чергової версії): – Цільову комплексну програму «Організація наукової роботи студентів в органічному поєднанні з навчальним процесом на 2025–2030 роки»;*** – Положення про захист прав інтелектуальної власності; – Нормативні документи, які унормовують питання щодо порядку збору, зберігання та використання біологічних зразків людини для досліджень; – Положення про центр інжинірингу і моделювання «Pump Studio»; – Нормативні документи, які унормовують питання щодо обробки даних учасників соціологічних досліджень; – Положення про діяльність молодіжних творчих об'єднань (Версія 02); ¹ – Положення про гранти НТСА (версія 04); *** – Політику відкритої науки СумДУ (Версія 02); – Положення про академічну доброчесність та етику академічних взаємовідносин у СумДУ (Версія 03);	Проректор з НР Чорноус А. голова НТСА Кушнерьов О. <i>Термін: 1 квартал 2025 року</i> начальник ЦНТЕІ Гудков С. <i>Термін: 2 квартал 2025 року</i> в.о. начальника НДЧ Кондусь В., директор НН МІ Лобода А. <i>Термін: 2 квартали 2025 року</i> в.о. начальника НДЧ Кондусь В. <i>Термін: 2 квартали 2025 року</i> начальник ЦЗЯН Крамаренко О., зав. кафедри ППСТ Костенко А. <i>Термін: 3 квартал 2025 року</i> голова НТСА Кушнерьов О. <i>Термін: 3 квартал 2025 року</i> голова НТСА Кушнерьов О. <i>Термін: 3 квартал 2025 року</i> начальник ЦЗЯН Крамаренко О. <i>Термін: 3 квартал 2025 року</i> перший проректор Школьник І., проректор з НР Чорноус А. <i>Термін: 3 квартали 2025 року</i>

¹ Завдання, які не були виконані у 2024 році.

	– Положення про преміювання за досягнення високого рівня оприлюднення результатів наукових досліджень (Версія 24).	начальник ЦНТЕІ Гудков С. <i>Термін: протягом року.</i>
4	Забезпечити виконання перспективних планів розвитку наукових напрямів, які пройшли державну атестацію у частині впровадження наукової (науково-технічної) діяльності.	Директори інститутів, декани факультетів, координатори наукових напрямів. <i>Термін: протягом року.</i>
5	Провести комплекс заходів щодо створення ТОВ «Науковий парк Сумського державного університету», організувати початок його функціонування та розробити план його розвитку. ***	Проректор з НР Чорноус А. <i>Термін: протягом року.</i>
6	Провести щорічні конкурси «Кращий підрозділ із організації наукової роботи студентів» та «Кращий підрозділ за результатами наукової діяльності» за показниками рейтингу структурних підрозділів університету за 2024 рік та конкурс «Кращий молодий вчений».	Радник ректора Васильєв А., проректор з НР Чорноус А., голова НТСА Кушнерьов О. <i>Термін: 2 квартал 2025 року.</i>
7	На системному рівні вживати заходи щодо поширення інформації про здобутки вчених університету та їх наукові розробки в українських і закордонних ЗМІ, соціальних мережах, сайті університету, зокрема на веб-сторінках проєктів, та інших медіа-ресурсах (у 2024 році опубліковано 69 повідомлень на зовнішніх ресурсах, зокрема 31 у міжнародних ЗМІ).	Проректор з НР Чорноус А., в.о. начальника НДЧ Кондусь В., начальник ЦНТЕІ Гудков С. начальник медіа-центру Осюхіна М., начальник прес-центру Левицька Г. директори інститутів, декани факультетів <i>Термін: постійно.</i>
8	Продовжити роботу зі створення нових та розвитку існуючих наукових і науково-виробничих підрозділів, зокрема міждисциплінарних, кадрову основу яких становлять штатні працівники, а їхня діяльність спрямована на доведення наукових розробок до практичного впровадження.	Проректор з НР Чорноус А., в.о. начальника НДЧ Кондусь В. директори інститутів, декани факультетів <i>Термін: постійно</i>
9	Розвивати мережу наукових семінарів та удосконалити систему інформування про ці заходи. На регулярній основі організовувати та проводити наукові семінари: – на рівні кафедр або наукових підрозділів; – на рівні інститутів або факультетів; – міжфакультетського рівня (у 2024 році функціонувало 4 постійно діючі семінари).	Проректор з НР Чорноус А. Завідувачі кафедр, керівники структурних наукових підрозділів; директори інститутів, декани факультетів; проректор з НР Чорноус А. <i>Термін: постійно</i>
10	Забезпечити впровадження механізмів максимізації відтворюваності та довгострокової доступності наукових (дослідницьких) даних (далі – FAIR даних), зокрема: – поставити за мету у 2025 році збільшити у порівнянні з 2024 роком кількість опублікованих вченими університету FAIR даних щонайменше у 3 рази, при цьому заохочувати їх оприлюднення для всіх НДР; – підготувати плани управління даними за всіма держбюджетними НДР, які розпочнуться у 2025 році; – автоматизацію формування плану управління даними, шляхом створення окремого модулю в системі	Проректор з НР Чорноус А. Керівник ЦЗЯН Крамаренко О. <i>Термін: протягом року</i> Керівник ЦЗЯН Крамаренко О. наукові керівниками НДР <i>Термін: 1 квартал 2025 року</i> Керівник ЦЗЯН Крамаренко О., начальник ЦНТЕІ Гудков С.

	SRMS СумДУ; – автоматизацію процесу обліку кількості опублікованих наборів FAIR-даних системою SRMS СумДУ.	Термін: 4 квартал 2025 року Керівник ЦЗЯН Крамаренко О., начальник ЦНТЕІ Гудков С. Термін: 4 квартал 2025 року
11	Впорядкування звітних показників наукової діяльності з урахуванням показників державної атестації ЗВО у частині провадження ними наукової (науково-технічної) діяльності та провідних міжнародних рейтингів ЗВО.	Проректор з НР Чорноус А. Термін: 4 квартал 2025 року
12	Провести ремонт приміщення Н-112 для ЦККНО «Матеріалознавства», інсталювати в ньому придбане у 2024 та 2025 роках дослідницьке обладнання та презентувати його можливості.	Проректор з НР Чорноус А., Начальник ВОБР Мурай І., Керівник ЦККНО «Матеріалознавства» Пилипенко О. Термін: 1-2 квартали 2025 року
13	Створити центри колективного користування науковим обладнанням за науковими напрямками «Суспільний» та «Інженерно-технологічний».	Проректор з НР Чорноус А., директор ННІ БіЕМ Люльов О., декан ф-т. ТеСЕТ Гусак О. Термін: протягом року
14	Проводити щорічний аудит надходження і використання коштів накладних витрат НДЧ, у т.ч. на утримання центрів колективного користування науковим обладнанням, та представляти його результати під час віту проректора з наукової роботи.	
15	Організувати роботу із управлінського супроводження міжнародними грантами з виконання наукових досліджень і розробок за пріоритетними програмами (Горизонт Європа, Євроатом, НАТО, УНТЦ).	Проректор з НР Чорноус А., в.о. начальника НДЧ Кондусь В. Термін: 1-2 квартали 2025 року
Заходи щодо збільшення обсягів фінансування НДР та трансферу технологій		
16	Продовжити роботу щодо збільшення обсягів фінансування наукових досліджень та розробок, які фінансуються на конкурсній основі за рахунок загального фонду державного бюджету МОН України.	Проректор з НР Чорноус А., в.о. начальника НДЧ Кондусь В. директори інститутів, декани факультетів, завідувачі кафедр. Термін: протягом року
17	Поставити за мету у 2025 році досягти обсягів фінансування господарчих договорів, державних і міжнародних грантів загальним обсягом не менше 120 млн. грн, як за рахунок традиційних так і нових напрямів, зокрема: – виконання міжнародних наукових грантів, зокрема за програмою «Горизонти Європа»; – виконання грантів НФД України; – виконання проектів реімбурсації; – виконання державного замовлення на науково-технічну продукцію; – виконання міжнародних грантів з науковою складовою; – виконання господарчих договорів.	Проректор з НР Чорноус А. М., в.о. начальника НДЧ Кондусь В. директори інститутів, декани факультетів, завідувачі кафедр, керівники наукових підрозділів Термін: протягом року
18	Узяти участь у конкурсах на гранти Національного фонду досліджень України, гранти МОН України за реімбурсацією, гранти за білатеральними програмами, програм Державного замовлення на науково-технічну продукцію, гранти Президента України для молодих вчених тощо.	Проректор з НР Чорноус А., в.о. начальника НДЧ Кондусь В. директори інститутів, декани факультетів, завідувачі кафедр Термін: протягом року
19	Провести організаційно-інформаційну роботу,	Проректор з НР Чорноус А.,

	спрямовану на активну участь кафедр у конкурсах на отримання загальноуніверситетських міжнародних грантів наукового спрямування та з науковою складовою, зокрема: – здійснювати системний аналіз напрямів дослідницької діяльності наукових і науково-педагогічних працівників СумДУ (публікації, реалізовані проєкти, види та результати академічної мобільності тощо) з метою виявлення потенціалу для залучення до міжнародних грантових програм наукового спрямування та створення відповідної бази даних; – забезпечити розміщення інформації про можливості наукових колективів університету на платформі Офісу Горизонт Європа НФДУ; – оновити довідниково-інформаційні матеріали про міжнародні організації та зарубіжні фонди, які надають гранти для проведення наукових досліджень; – організовувати практично-орієнтовані семінари (вебінари) для інформування вчених університету про можливості участі в оголошених конкурсах, пошуку закордонних партнерів та алгоритми подання тощо, зокрема для представників кафедр з низькими показниками фінансування наукової діяльності; – продовжити практику попередньої внутрішньо-університетської експертної оцінки проєктних заявок з метою підвищення їхньої якості, своєчасного виявлення недоліків та поширення кращого досвіду; – у межах оголошених конкурсів продовжити використовувати практику формування міжфакультетських робочих груп для підготовки спільних заявок; – підтримувати функціонування національного контактного пункту «Місії ЄС», зокрема у проведенні інформаційно-комунікаційних заходів, спрямованих на розширення участі науковців університету в Рамковій програмі Європейського Союзу «Горизонт Європа»; – ввести в практику заслуховування звітів учасників наукових стажувань на вчених радах інститутів і факультетів.	начальник УМС Красуля А., керівник НКП Назаров М. директори інститутів, декани факультетів, завідувачі кафедр <i>Термін: протягом року</i>
20	Проводити системну роботу з кафедрами у яких у 2024 р. була відсутня наукова тематика з виділенням фінансуванням, передусім МА і МО, ФЮКП, фізичного виховання і спорту; стоматології; ЕМД та МК, акушерства та гінекології, та кафедрами, які мають низькі показники фінансування наукової діяльності, щодо її започаткування або розвитку за окремим планом, який зокрема, передбачатиме: – долучення НПН до програм підвищення кваліфікації за відповідною тематикою; – проведення у НН МІ щомісячного науково-методичного семінару щодо організації наукової діяльності; – індивідуальної роботи із керівниками підрозділів. Враховувати наявність на кафедрах наукової тематики	Проректор з НР Черноус А., в.о. начальника НДЧ Кондусь В. директори інститутів, декани факультетів <i>Термін: протягом року</i>

	з виділеним фінансуванням при вирішенні питань продовження контрактів із їх завідувачами.	
21	З метою рекламування наукових напрямів і розробок університету оновлювати рекламно-інформаційний збірник наукових розробок, доповнивши його інформацією про результати виконання держбюджетних НДР, господарчих договорів, державних і міжнародних наукових грантів, базового фінансування тощо.	Начальник ЦНТЕІ Гудков С. <i>Термін: протягом року</i>
22	З метою збільшення щонайменше на 10% загальної кількості створених і належним чином оформлених об'єктів права інтелектуальної власності провести відповідно до діючого положення технологічний аудит наукових розробок та інших потенційних об'єктів права інтелектуальної власності, які створені за результатами виконання НДР з виділеним фінансуванням.	в.о. начальника НДЧ Кондусь В., Начальник ЦНТЕІ Гудков С. <i>Термін: 2 квартал 2025 року</i>
Заходи з підвищення публікаційної активності		
23	Поставити за мету у 2025 році досягнути або збільшити показники з публікаційної активності 2024 року, а саме: – зростання індексу Гірша університету не менше ніж на чотири позиції в БД Scopus та WoS; – публікацій у виданнях, які одночасно індексуються БД Scopus та WoS; – кількості статей, які публікуються у журналах, що відносяться до квінтілів Q1 та Q2 відповідно; – публікацій у періодичних виданнях ОЕСР; – зростання на 5% кількості штатних науково-педагогічних і наукових працівників, які мають 5 і більше публікацій у періодичних виданнях; – кількості країн, у яких є щонайменше одна організація партнер з публікаційної активності; – кількості публікацій, які відповідають Цілям сталого розвитку ООН; – публікацій з іноземними співавторами; – статей за міждисциплінарною тематикою.	Проректор з НР Чорноус А., Начальник ЦНТЕІ Гудков С. директори інститутів, декани факультетів, завідувачі кафедр <i>Термін: протягом року</i>
24	Подати заявку на включення до баз даних Scopus журналу «Філологічні трактати».	Начальник ЦНТЕІ Гудков С. головний редактор журналу Жиленко І.Р. <i>Термін: протягом року.</i>
25	Подати заявки на включення до міжнародної бази даних журналів відкритого доступу DOAJ таких видань: – Журнал нано- та електронної фізики; – Сумський історико-архівний журнал; – Образ. ***	Начальник ЦНТЕІ Гудков С. головні редактори наукових журналів <i>Термін: 2 квартал 2025 року</i>
Заходи з організації наукової роботи студентів, аспірантів та молодих учених		
26	Проводити системну роботу, спрямовану на участь	Проректор з НР Чорноус А.

	молодих учених СумДУ в конкурсах на отримання премій і стипендій Президента України, Верховної Ради України, Кабінету Міністрів України, премій НАН України.	директори інститутів, декани факультетів, голова НТСА Кушнерьов О. <i>Термін: протягом року</i>
27	Проводити системну роботу, спрямовану на підвищення якості наукової складової підготовки аспірантів та докторантів, зокрема: – при формуванні тем дисертаційних досліджень аспірантів враховувати відповідність науковим публікаціям наукового керівника, забезпеченість відповідної тематики держбюджетними НДР, науковими грантами, господарчими договорами; – здійснювати проміжну атестацію щодо виконання аспірантами індивідуальних планів наукової роботи аспірантів 2–4 курсів, за результатами якої подавати до ННЦ підготовки кадрів вищої кваліфікації (ПКВК) пропозиції щодо дострокового відрахування аспірантів за порушення термінів виконання індивідуального плану наукової роботи; – для аспірантів 4 курсу, які пройшли проміжну атестацію, надавати пропозиції до ННЦ ПКВК щодо складів разових спецрад; – здійснювати контроль за спроможністю інститутів/факультетів, де проводиться підготовка аспірантів, сформулювати разову спецраду для проведення захисту дисертацій аспірантами; – на засіданнях кафедр щорічно розглядати звіти наукових керівників аспірантів про стан підготовки ними дисертацій доктора філософії та дотримання термінів виконання індивідуальних планів наукової роботи; – провести атестацію докторантів першого року навчання на засіданнях наукової ради з їх персональними звітами.	Проректор з НР Чорноус А., директор ДРП Циганюк Д., начальник ННЦ ПКВК Бойко А. директори інститутів, декани факультетів, завідувачі випускових кафедр. <i>Термін: протягом року</i>
28	Проводити системну роботу із забезпечення практичної наукової підготовки здобувачів ступенів доктора філософії та доктора наук, зокрема: – організовувати роботу з пошуку, укладання і виконання аспірантами та їхніми науковими керівниками госпдоговірної та/або грантової тематики на замовлення підприємств, установ і організацій, зацікавлених у впровадженні результатів відповідних дисертацій; – вживати заходи щодо забезпечення виконання, за участю аспірантів, на випускових кафедрах не менше однієї науково-дослідної роботи з виділеним фінансуванням (держбюджетні НДР, наукові гранти, господарчі договори) за кожною освітньо-науковою програмою підготовки докторів філософії; – при підготовці проєктів держбюджетних НДР планувати використання щонайменше 15 % річного фонду оплати праці на фінансування працевлаштування здобувачів вищої освіти; – при підготовці проєктів на державні гранти рекомендувати планувати щонайменше двох мінімальних	Проректор з НР Чорноус А., начальник ННЦ ПК ВК Бойко А., в.о. начальника НДЧ Кондусь В. директори інститутів, декани факультетів, завідувачі випускових кафедр <i>Термін: протягом року</i>

	ставок для працевлаштування здобувачів вищої освіти.	
29	Забезпечити успішне проходження акредитації освітньо-наукової програми за спеціальністю 133 «Матеріалознавство».	Декан факультету ТеСЕТ Гусак О., завідувач кафедри ПМ і ТКМ Гапонова О. <i>Термін: 3 квартал 2025р.</i>
30	Стимулювати структурні підрозділ щодо працевлаштування кращих випускників аспірантури, зокрема за рахунок базового фінансування наукової діяльності тощо.	Перший проректор Школьник І., проректор з НР Черноус А., директор ДРП Циганюк Д. директори інститутів, декани факультетів, голова НТСА Кушнар'єв О.
31	Розробити нормативну базу підтримки молодих вчених, яка, зокрема передбачатиме введення коригувальних коефіцієнтів при визначенні обсягів премій за досягнуті результати з наукової діяльності. Створити фонд підтримки талановитих молодих вчених, аспірантів та студентів, зокрема для фінансування грантів НТСА.	Проректор з НР Черноус А., голова НТСА Кушнар'єв О. <i>Термін: 2 – 3 квартали 2025року.</i>
32	Забезпечити виконання грантового проєкту, спрямованого на підтримку в університеті стартап-шкіл. До заходів у рамках реалізації проєкту на системній основі залучати молодих вчених, аспірантів та студентів.	Керівник проєкту Півень А., голова НТСА Кушнар'єв О. <i>Термін: протягом року</i>
33	Рекомендувати Науковому товариству студентів (слухачів), аспірантів, докторантів і молодих учених розробити проєкт нової Цільової комплексної програми «Організація наукової роботи студентів в органічному поєднанні з навчальним процесом на 2025–2030 роки» та затвердити комплекс заходів щодо організації наукової роботи студентів.	Голова НТСА Кушнар'єв О. <i>Термін: 2 квартал 2025р.</i>

III. Вважати загально-відповідальним за виконання заходів проректора з наукової роботи Черноуса А.М.

IV. Вважати рішення вченої ради від 14 березня 2024 р. з питання «Стан наукової діяльності університету та заходи щодо її подальшого розвитку» таким, що втратило силу.

Схвалено вченою радою СумДУ (протокол №12 від 10 квітня 2025 р.)

Голова вченої ради

Анатолій ВАСИЛЬЄВ

Секретар

Анатолій РУБАН